

UDK: 811.163.42:32

81'373.612.2

Izvorni znanstveni rad

Primljeno 25. ožujka 2021.

DOI: 10.38003/zrffs.14.5

Snježana Babić

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet

HR-31000 Osijek, Lorenza Jägera 9

babic@ffos.hr

Tanja Gradeček

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet

HR-31000 Osijek, Lorenza Jägera 9

tgradeca@ffos.hr

RAĐANJE I NESTANAK JEDNE KONCEPTUALNE INTEGRACIJE ILI USPON I PAD KUKURIKU-KOALICIJE

Sažetak

U ovome radu istražiti će se uvjeti nastajanja i rok trajanja, tj. opstojnost jedne konceptualne integracije koja se pojavljivala u hrvatskome političkom diskursu za vrijeme predizborne promidžbe za parlamentarne izbore 2011. godine. Riječ je o *blendu Kukuriku-koalicija* koji je svojevremeno bio općeprihvaćen među političarima, ali i građanima Republike Hrvatske. Pojavljivao se u svim medijima, upotrebljavali su ga svi političari, jednako oponenti spomenute koalicije i njezini pripadnici. Iako je istodobno bio omiljen i omražen, premda se upotrebljavao izuzetno često, nakon određenog vremena ipak postupno nestaje iz jezične upotrebe. Ilustrirat ćemo stoga u ovome radu rađanje ove konceptualne integracije. Prikazat ćemo kada se ova konceptualna integracija najviše upotrebljavala te ćemo analizom anketnih odgovora i primjera prikupljenih s mrežnih stranica u razdoblju zadnjih godinu dana pokušati objasniti razlog(e) njezina nestanka iz današnjega političkog diskursa.

Ključne riječi: *blend*, hrvatski politički diskurs, konceptualna integracija, konvencionalizacija, opstojnost konceptualnih integracija

1. Uvod

Predmet je ovoga rada kognitivno-lingvistička analiza jedne konceptualne integracije ili stolpljenice (*blend*) iz domene hrvatskoga političkog diskursa koja je nastala tijekom predizborne promidžbe za parlamentarne izbore 2011. godine. Riječ je o novonastalom jezičnom izrazu, tj. konceptualnoj integraciji *Kukuriku-koalicija* kojom se koristilo kao *ad hoc* tvorbom za koaliciju stranaka SDP-a, HNS-a, IDS-a i HSU-a, sklopljenu u kastavskom restoranu *Kukuriku*, inače službeno imenovanu kao *Savez za promjene*. Činjenica je da je tijekom promidžbe, ali i nakon nje naziv

Kukuriku-koalicija bio prepoznajnica kojom se obilato koristilo kako bi se promicalo, jednako ideološke i neformalne humoristične aspekte političkoga djelovanja stranaka koje su činile ovu koaliciju. Provedenom anketom među 125 ispitanika pokušat ćemo ustvrditi u kojoj je mjeri spomenuti *blend* poznat i danas među ispitanicima različite dobi, odnosno koji je rok trajanja *blenda Kukuriku-koalicija* i možemo li uopće govoriti o njegovoj opstojnosti ili zadržavanju u hrvatskom jeziku, napose u političkome diskursu nakon provedenih izbora i pobjede spomenute koalicije, a još više – ili manje – nakon raspada koalicije. Dodatno na ovu individualiziranu metodu prepoznavanja značenja *blenda* nakon određenoga vremenskog odmaka, analizom tekstova dostupnih na mrežnim stranicama unazad godinu dana pokušali smo ustvrditi koristi li se ovim izrazom još uvijek u hrvatskome javnom prostoru i koliko je njegovo značenje samorazumljivo, tj. koliko često se objašnjava kontekst njegova nastanka i sastav političke koalicije.

U kontekstu uloge jezičnoga brendiranja određenih proizvoda, pa i političkih saveza kao proizvoda koji se plasira na tržište političkog djelovanja s ciljem stjecanja političke moći i vlasti, zanimljivo je uočiti kako se izraz *Kukuriku-koalicija* pokazao prilično uspješnim jer se svojevremeno kada je ovaj politički savez bio aktualan vrlo intenzivno upotrebljavao, u neutralnim, ali i u kontekstima s određenim ironijskim i negativnim odmakom te se upravo učestalost upotrebe pokazala odlučujućim mehanizmom pri njegovu ukorjenjivanju u političkom i javnom diskursu. Učestalost u jeziku najčešće je posljedica uspješnog jezičnog konstrukta koji je i situacijski i kulturološki ukotvijen, a detalji ukotvjenosti ovoga izraza pokazat ćemo dalje u tekstu. Drugi pokazatelj jezično uspjele konstrukcije kada ona sama postane jezični model, obrazac na temelju kojega se stvaraju novi, više ili manje slični izrazi. *Kukuriku-koalicija* i po tome se pokazala prilično uspješnom jer se u skupu podataka prikupljenih od ožujka 2020. do početka ožujka 2021. pokazalo da je izraz poslužio kao model za *Baltazar koaliciju*, još jedan savez stranaka rođenih u jednom od zagrebačkih restorana, ovaj put predvođenih strankom HDZ.

Za uspjeh naziva koalicije smatramo zaslužnim i ono što Benczes (2019: 5) naziva fonološkom motivacijom, nazivanom još magnetskom privlačnosti, rezonancijom, asocijacijom ili sličnosti, a koji se u slučaju *Kukuriku-koalicije* ogleda u očitaj aliteraciji glasa 'k' koji se ponavlja izrazom i svojim onomatopejskim značajkama pridonosi zazivanju svih mogućih asocijacija vezanih za pojavu i kulturološke implikacije pijetla kao simbola buđenja i rađanja novoga dana, a o čemu ćemo također nešto više spomenuti u elaboraciji *blenda*.

Iako se može činiti prilično priprostim alatom za privlačenje pozornosti, igranje na sigurno i na prvu loptu,¹ glasovna je slika jezičnoga izraza vrlo često u prvom planu i zaziva ono što se zatim može uspješno secirati i razrađivati te ponovno upotrebljavati, bilo kao zvučni model ili kao koncept koji reprezentira. Da je npr. aliteracija ili rima vrlo uspješna metoda promicanja političkih stavova pokazao je i bivši američki predsjednik Trump koji je postao poznat po svojim retoričkim egzibicijama kao što su ponavljanje (Homolar i Scholz 2019) ili apofaza (Gradeček-

1 Benczes (2019: 132) govori o ulozi aliteracije kao jedne od vrlo uspješnih populističkih metoda jezične manipulacije: »According to Halmari (2011: 57), >alliteration is related to populism so that 'non-populist' presidents are moderate alliterators<, and there might be an >optimal amount< (p. 58) of alliteration in a political speech such as an inaugural to sound eloquent and achieve political success.«

Erdeljić i Gudurić 2017), pa su tako postale poznate njegove objede političkih protivnika upotrebom rima temeljenih na aliteraciji u šaljivim i difamacijskim nadimcima koje im je nadijevao² (Mini Mike za Michaela Bloemberga, Heartless Hillary za Hillary Clinton, Basically Braindead Bernie za Bernieja Sandersa itd.). Unatoč tomu što se u više navrata preispitalo njegove političke stavove i poteze, njegova je populistička retorika ostavila velik trag ne samo u američkom javnom diskursu, već se zbog njegove moći uvjeravanja njegov govor i retorička strategija naveliko izučavaju, upravo zbog velikog političkog i marketinškog potencijala.

Rad je podijeljen u tri temeljna dijela: nakon teorijskog okvira u drugom poglavlju, u kojemu predstavljamo kognitivnolingvističku pozadinu konceptualne integracije i njezinu obradu u kontekstu hrvatskoga političkog diskursa, u trećem poglavlju ukratko predstavljamo tri metodološka pristupa analizi podataka, a u četvrtom poglavlju predstavljamo rezultate analize *blenda*, ankete i pretraživanja korpusa na temelju mrežnoga pretraživanja dostupnih tekstova u kojemu se izraz pojavljuje. U petom poglavlju kratko diskutiramo o nalazima i donosimo načelne zaključke o ulozi i upotrebi *blenda Kukuriku-koalicija*.

2. Teorijski okvir

Osvrnut ćemo se na temeljne pojmove neophodne za razumijevanje konceptualnih integracija općenito i napose konceptualne integracije *Kukuriku-koalicija* te na njihovu ulogu u političkom diskursu.

2.1. Konceptualna integracija

Konceptualna integracija kognitivni je mehanizam koji nam pomaže u poimanju često apstraktnih pojmova i u oblikovanju novih – nerijetko slikovitih ili prenesenih – izraza, pri čemu dolaze do izražaja ključna obilježja konceptualne integracije poput dinamičnosti, kreativnosti i spontanosti pri nastajanju. No, upravo navedena obilježja potencijalno predstavljaju i čimbenike koji mogu otežati ili čak onemogućiti da se novonastali izrazi zadrže ili uvriježe u jeziku. Tako, primjerice, spontano nastali izrazi mogu biti nespretni ili nerazumljivi, stoga uopće ne postaju dio naše svakodnevnne jezične upotrebe, čak ni nakratko; poneki novonastali kreativni izrazi nisu svakomu razumljivi jer često iziskuju poznavanje šireg konteksta iz kojega proizlaze zbog čega ih recipijenti ne prihvaćaju. Unatoč otežavajućim čimbenicima pri tvorbi novih konceptualnih integracija, okruženi smo njima u svakodnevnom životu, a da toga nismo uvijek svjesni. Nove društvene prilike ili situacije zahtijevaju nove, za njih specifične, jezične realizacije. Obilježja konceptualne integracije poput njezine svježine, jer riječ je o novonastalom jezičnom izrazu, česta slikovitost izraza, spontanost situacije pri njezinu nastajanju i drugi čimbenici mogu je učiniti efektним jezičnim sredstvom koje privlači, ali i zadržava pažnju slušatelja ili sugovornika. S obzirom na to da je naša interakcija s drugim ljudima u velikoj mjeri slikovita – jer nemoguće je izražavati se neslikovito, napose ako je riječ o apstraktnim pojmovima – za očekivati je bilo da i hrvatski politički diskurs obiluje slikovitim jezičnim

2 Postoji čak i stranica *Wikipedije* s popisom nadimaka koje je Trump osmislio: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_nicknames_used_by_Donald_Trump

izrazima. Tako Lakoff (1993: 205) argumentira: „*But as soon as one gets away from concrete physical experience and starts talking about abstractions or emotions, metaphorical understanding is the norm.*“ S obzirom na to da se metaforični izrazi lakše mogu prepoznati od metonimijskih ili čak od novonostalih izraza – *blendova* ili konceptualnih integracija – postoji i veći broj radova o metaforičnosti političkog diskursa u svijetu, ali i u Hrvatskoj. Mnogi su autori istraživali konceptualne metafore u političkom diskursu, spomenut ćemo samo neke, kao što su Mio (1996), Chilton (2004), Musolff (2004), Šarić (2005, 2014), Goatley (2007), Semino (2008), Schoor (2015), u Hrvatskoj Palašić (2018) te mnogi drugi. I o metonimičnosti postoji velik broj radova, npr. Lakoff i Johnson (1980), Croft (1993), Fauconnier i Turner (1999), Kövecses i Radden (1999), Panther i Radden (1999), Seto (1999), Barcelona (2003), Božić Lenard i Čosić (2003), Coulson i Oakley (2003), Warren (2003, 2006), Gradeček-Erdeljić (2004, 2009), Stefanowitsch (2006), Panther i Thornburg (2007), Littlemore (2015) te mnogi drugi. Konceptualna integracija, međutim, jedan je od kognitivnih mehanizama koji se u kontekstu političkoga diskursa, napose na prostorima Hrvatske i susjedne Bosne i Hercegovine, spominje najskromnije: Belaj i Tanacković Faletar (2006), Berberović (2010, 2013), Milić (2009), Berberović i Delibegović Džanić (2005, 2015, 2016), Delibegović Džanić i Berberović (2017a, 2017b). Razlog tomu nalazimo djelomično i u kronologiji nastajanja teorijskog okvira prema kojemu su se kognitivni jezikoslovci najprije počeli baviti kognitivnim mehanizmima metaforom i metonimijom (Lakoff, Turner, Reddy i dr.), no kako konceptualna metafora i metonimija u mnogim slučajevima nisu mogle objasniti nastajanje određenih, prije svega novih jezičnih izraza, Fauconnier i Turner 1993. godine predstavljaju *Teoriju konceptualne integracije* koja nas upoznaje s novim kognitivnim mehanizmom, koji oni nazivaju konceptualnom integracijom. Konceptualnu integraciju ili engl. *blend* Fauconnier i Turner ne smatraju samo jednim od kognitivnih mehanizama koji se odvija u našoj podsvijesti i kojim tvorimo nove jezične izraze, nego argumentiraju da je konceptualna integracija zapravo temelj svim novonastalim izrazima, štoviše, navode kako je u većini slučajeva *blend* prethodio metafori. Toj tvrdnji u prilog govori i istraživanje Tanackovića Faletara i Matovca (2009: 145), koji argumentiraju kako slijedi:

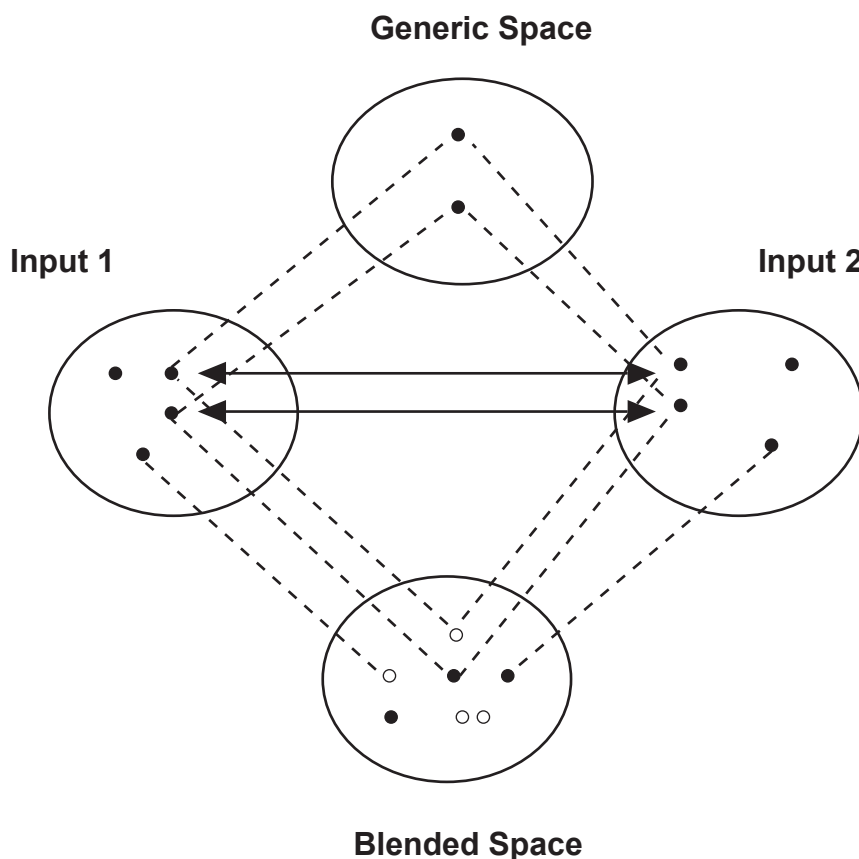
Krećući od logične pretpostavke da nijedna konceptualna metafora nije nastala „ni iz čega“, tj. da nijedan nama poznat metaforički odnos nikada nije bio unaprijed zadan i kao takav spreman za široku uporabu, već ga je trebalo postupno uspostaviti kroz komunikaciju unutar određene kulturne zajednice, držimo opravdanim smatrati kako je u korijenima svake konceptualne metafore zapravo mreža konceptualne integracije koja je postigla visoku komunikacijsku frekventnost i pokazala se primjenjivom na neku svakodnevnu pojavu u ljudskom iskustvu.

Teorija konceptualne integracije izrasla je iz temelja Fauconnierovih i Turnerovih istraživanja mentalnih prostora (1985³, 1994, 1998), a razlog njezina nastajanja upravo je težnja spoznavanja mehanizama kojima nastaju novi jezični izrazi. Pritom naglašavaju da je konceptualna integracija sveprisutna u ljudskoj stvarnosti i

3 Prvo izdanje datira iz 1985. godine u izdanju The Massachusetts Institute of Technology.

kreativnosti, jednako u jeziku i u svim ostalim segmentima našega života kao što su umjetnost, reklame, karikature, računalna sučelja, znakovni jezik i sl.

Za razliku od dvodomenskoga modela konceptualne metafore i jednodomenskoga modela konceptualne metonimije osnovni model konceptualne integracijske mreže uključuje generički prostor (engl. *generic space*), dva ili više ulaznih prostora (engl. *input spaces*) te projekcijski ili integracijski prostor (engl. *blended space*). Generički prostor ima jednostavnu shematičnu strukturu te sadrži elemente koji su zajednički svim mentalnim prostorima konceptualne integracijske mreže. Upravo ova zajednička obilježja osiguravaju mogućnost preslikavanja elemenata iz jednog ulaznog prostora u drugi i u konačnici stvaranje projekcijskog prostora iz kojega se rađa novi *blend*. Pogledajmo grafički prikaz konceptualne integracijske mreže:



Grafički prikaz 1. *Conceptual integration network* ili konceptualna integracijska mreža (prikaz je preuzet iz doktorske disertacije Snježane Babić 2018)

U navedenom grafičkom prikazu pune crte između ulaznih prostora označavaju preslikavanja ili poveznice između elemenata, a isprekidane crte vode od ulaznih prostora do generičkog prostora i zajedničkih elemenata. Isprekidane crte

između ulaznih prostora i integracijskog ili projekcijskog prostora prenose ili projiciraju elemente iz ulaznih prostora gdje se spajaju u novonastalu strukturu, koja osim projiciranih elemenata sadrži i nove elemente, koji nisu dio nijednog od ulaznih prostora; to mogu biti npr. dijelovi našega pozadinskog znanja i ne moraju imati izravne veze s elementima iz ulaznih prostora. Zajedno s dijelovima iz ulaznih prostora, međutim, u projekcijskom prostoru tvore novu strukturu. Važno je napomenuti da ulazne prostore mogu činiti i metafore i metonimije, ali i doslovni, neslikoviti jezični izrazi. Fauconnier i Turner (1998: 144) napominju da su za stvaranje nove strukture, tj. konceptualne integracije, potrebne tri operacije: slaganje (engl. *composition*), upotpunjavanje (engl. *completion*) te elaboracija (engl. *elaboration*). *Blend* ili konceptualna integracija spaja ili slaže elemente iz pojedinih ulaznih prostora između kojih ne postoji izravan odnos. Upotpunjavanje se događa kada se strukturi u *blendu* pridružuju konceptualne strukture i pozadinsko znanje izvan ulaznih prostora, a da nismo ni svjesni njihove aktivacije. Elaboracija potiče stvaranje nove strukture u *blendu* mentalnom ili tjelesnom simulacijom nekog događaja. Kako je integracijska mreža dinamična, tako se i mentalni prostori mogu mijenjati ovisno o načelima i logici *blenda*. Kako primjećuju Buljan i Gradeček (2013:66): „The advantage of this approach is that it explains meaning in terms of assembling and making conceptual connections between small, dynamic packets of very local, variable, and potentially culture-specific conceptual content.“ Ova je fleksibilnost, ali i kulturološka ukotvljenost bila temelj mnogim uspješnim *blendovima*, pa tako i ovom koji je u središtu našega istraživanja.

2.2. Konceptualna integracija u hrvatskom političkom diskursu

Kako smo već ranije spomenuli, o konceptualnoj integraciji u (hrvatskom) političkom diskursu nije napisano puno radova, stoga ćemo se pretežito osvrnuti na rad Delibegović Džanić i Berberović (2017a) koje proučavaju humor u političkom diskursu u Bosni i Hercegovini, nama bliskom geografskom prostoru. Autorice u svojem radu ističu da se novonastala humoristična konceptualna integracija temelji na nepodudarnosti (engl. *incongruity*) koja je ujedno i razlogom njezine duhovitosti. Također napominju da je za razumijevanje humora u konceptualnoj integraciji važno i opće znanje o prilikama i događanjima u političkom okruženju u kojima se određeni duhoviti izrazi upotrebljavaju. Takvo poimanje primjenjivo je i na razumijevanje konceptualnih integracija u hrvatskom političkom diskursu, ali i općenito. Nedvojbeno je da postoje sličnosti i razlike između konceptualnih metafora i konceptualne integracije. Jednu od sličnosti prepoznamo npr. u slikovitosti ili prenesenosti značenja. Berberović (2013) shodno tome konstatira da konceptualna metafora može poslužiti i kao okidač (engl. *trigger*) za uspostavljanje novog *blenda*. To nije uvijek slučaj, ali već smo utvrdili da konceptualne metafore i metonimije mogu biti temeljem konceptualnoj integraciji te se u tom slučaju nalaze u kojem od ulaznih prostora konceptualne integracijske mreže. No, ranije smo spomenuli i rad Tanackovića Faletara i Matovca (2009) koji obrazlažu kako su konceptualne integracije često temelj metaforama. Nema stoga sumnje da je čovjek kao verbalno biće sposoban iz postojećih izraza, bili oni metafore, metonimije, *blendovi* ili što drugo, tvoriti nove izraze. Pitanje koje se nameće jest: zbog čega neki

od tih novonastalih izraza postaju konvencionalizirani i time dio naše svakodnevice, a drugi znaju iščeznuti – katkada vrlo brzo, a katkada nakon određenoga razdoblja.

3. Metodologija

Korpus ovoga rada podijeljen je na tri dijela. Prvi dio čine primjeri iz korpusa doktorske disertacije *Uloga konceptualne metafore, metonimije i konceptualne integracije u hrvatskom političkom diskursu* Snježane Babić (2018), za čiju je svrhu analizirano ukupno 176 transkripata političkih govora s ukupno nešto više od 100000 riječi. Za ovaj rad izdvojena je konceptualna integracija *Kukuriku-koalicija* te će se ukratko spomenuti i *blendovi* nastali na temelju nje. Prikazat ćemo razloge i način njezina nastanka kao i nastanka njezinih izvedenica. Drugi dio korpusa čini istraživanje provedeno 2019. godine među 125 ispitanika preko *Google formsa*, mrežnoga upitnika, kojim se htjelo istražiti je li nakon odmaka od osam godina od parlamentarnih izbora spomenuta konceptualna integracija još uvijek poznata, upotrebljava li se još uvijek i u kojoj mjeri poznavanje i razumijevanje spomenute konceptualne integracije i njezine upotrebe ovise o čimbenicima kao što su dob ili involviranost ispitanika u tadašnje zbivanje – izbore. Očekujemo da će nam dobiveni rezultati dati barem djelomičan odgovor na ranije postavljeno pitanje koliki je *rok trajanja* jedne konceptualne integracije, odnosno o kojim čimbenicima njezina opstojnost ovisi.

Posljednji je korak analize usmjeren provjeri razine konvencionalizacije izraza u suvremenom javnom diskursu tako da smo je provjerili pretraživanjem izraza 'kukuriku koalicij*' alatom *Google* od ožujka 2020. do početka ožujka 2021. s ciljem provjere na koji se način izraz koristio u tekstovima dostupnim na različitim mrežnim stranicama. Cilj je bilo provjeriti je li uz izraz *Kukuriku koalicija* bio naveden i kontekst njegova nastanka ili objašnjenje koji je bio njezin stranački sastav kako bi se ustanovilo koliko je nakon odmaka deset godina izraz samostalan i samorazumljiv, bez dodatnog pojašnjenja.

4. Istraživanje – analiza primjera i podataka

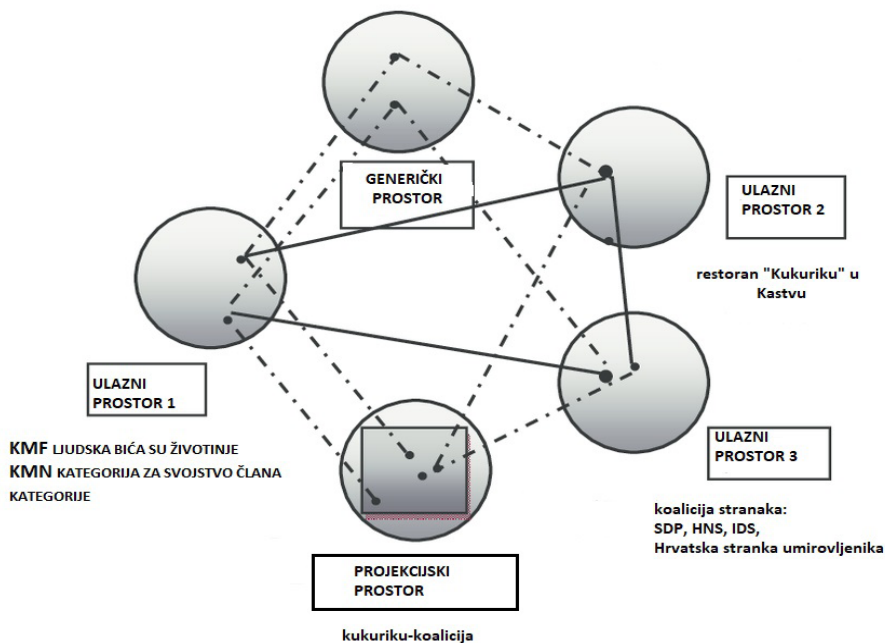
U prvom dijelu istraživanja prikazat ćemo kako je nastala konceptualna integracija *Kukuriku-koalicija* te koji su *blendovi* proizašli iz nje. Kod izvedenih konceptualnih integracija većinom je riječ o metaforičkim ili metonimijskim ekstenzijama izvornog *blenda*.

U drugom dijelu osvrnut ćemo se na odgovore iz upitnika provedenog među 125 ispitanika kojim smo pokušali saznati koliko je izvorni *blend Kukuriku-koalicija* još poznat među ispitanicima te upotrebljava li se još, odnosno koji su čimbenici potencijalno povezani s poznavanjem *blenda* i njegovom (ne)upotrebom u današnje vrijeme. U trećem dijelu predočit ćemo rezultate korpusnog pretraživanja koje smo proveli ekstrahiranjem primjera iz nalaza preko pretraživača *Google* pretragom 'kukuriku koalicija' s ciljem provjeravanja razine konvencionalizacije izraza.

4.1. Konceptualna integracija „Kukuriku-koalicija“

Tijekom predizborne kampanje za parlamentarne izbore 2011. godine nastala je konceptualna integracija *Kukuriku-koalicija* u svrhu imenovanja političke koalicije

četiriju stranaka. Za razumijevanje ove konceptualne integracije potrebno nam je, dakle, određeno predznanje ili poznavanje ondašnjih aktualnih političkih prilika. Naime, četiri oporbene stranke – SDP, HNS, IDS i HSU – podnijele su 2011. godine zahtjev za registracijom koalicije pod nazivom *Savez za promjene*. Kako je državno izborno povjerenstvo taj zahtjev odbilo, tražio se novi naziv koji je spontano nastao iz simbolike (političkog) buđenja i zore (koji onomatopejski svojim glasanjem – *kukuriku* – predstavlja pijetao), ali i iz istoimenog naziva restorana u Kastvu gdje su se čelnici oporbenih stranaka znali sastajati i gdje se dogovaralo koaliranje. Iako je riječ o vrlo bogatoj i složenoj konceptualnoj integracijskoj mreži, zbog čega bi se dalo očekivati da ova konceptualna integracija neće biti jasna i razumljiva svima, vrlo je brzo prihvaćena među građanima. Zbog svoje jezične jednostavnosti i nepretencioznosti naziv je u jednih bio omiljen, a drugi su mu se zbog poredbe s glasanjem pijetla rugali. Pogledajmo konceptualnu integracijsku mrežu za *Kukuriku-koaliciju*:



Grafički prikaz 2. Konceptualna integracijska mreža *Kukuriku-koalicija*
(prikaz je preuzet iz doktorske disertacije Snježane Babić 2018)

Kako smo već ranije napomenuli, za razumijevanje novonastalih izraza potrebno nam je određeno predznanje, kao što je poznavanje političkih prilika u zemlji, poznavanje naziva stranaka u Hrvatskoj, podatak o nužnosti registracije stranke pod određenim imenom i sl. Ove nam informacije unutar konceptualne integracijske mreže pruža generički prostor. Osim generičkog prostora kod konceptualne integracije *Kukuriku-koalicija* postoje čak tri ulazna prostora. U prvome se nalaze jedna konceptualna

metafora i jedna konceptualna metonimija, u drugi podrazumijeva nazive mjesta i restorana u kojemu su se koalicijski partneri sastajali, dakle Kastav i restoran *Kukuriku*. Treći ulazni prostor čini koalicija stranaka, odnosno pojedinačne stranke. U projekcijskom prostoru prikazan je novonastali izraz *Kukuriku-koalicija*.

Iz ovoga izvornog *blenda* nastale su mnoge ekstenzije. Navest ćemo nekoliko kako bismo prikazali produktivnost i kreativnost u stvaranju novih konceptualnih integracija iz postojeće: *kukuriku-vozilo*, *kukuriku-kokošinjac*, *plan kontra kukulele i kokoda*, *kukurikavac* te druge.

Konceptualnu integraciju KUKURIKU-KOALICIJA, tj. njezinu jezičnu realizaciju *Kukuriku-koalicija*, upotrebljavali su svojevremeno svi, jednako njezini pripadnici i oponenti. Njezini pripadnici upotrebljavali su je kao službeni naziv, a njezini su se oponenti izravno rugali nazivu iz čega su onda proizašle spomenute ekstenzije izvornog *blenda*. Ekstenzije izvorne konceptualne integracije *Kukuriku-koalicija* upotrebljavali su samo njezini oponenti, a svrha njihove upotrebe bila je isključivo poruga. Upotrebljavale su se vrlo rijetko, neke čak samo jedanput, te su brzo nestale iz diskursa. Pitanja koja su se shodno tome nametnula jesu: koliki je rok trajanja konceptualne integracije *Kukuriku-koalicija* i je li nestala iz naše svakodnevne komunikacije ili je još uvijek u upotrebi.

4.2. Upitnik

Upitnikom koji je ispunilo 125 ispitanika, pokušali smo doći do odgovora na postavljena pitanja. Pitanja iz upitnika bila su sljedeća:

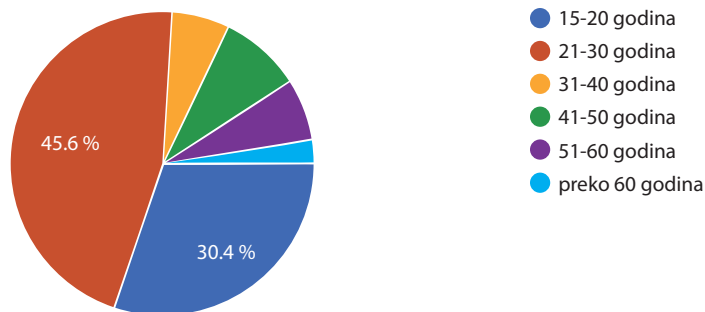
1. Spol?
2. Dob?
3. Jeste li čuli za izraz *Kukuriku-koalicija*?
4. Znae li što znači izraz *Kukuriku-koalicija*?
5. Ako ste na prethodno pitanje odgovorili s *da*, molimo Vas da kratko napišete što znači izraz *Kukuriku-koalicija*.
6. Kada ste zadnji put čuli ili pročitali (u medijima: radio, TV, novine, internet) izraz *Kukuriku-koalicija*?
7. Ako ste na prethodno pitanje odgovorili *ove godine* ili *prošle godine*, napišite gdje (koji medij) i u kojem kontekstu (tko je spomenuo, o kojoj je temi bila riječ) ste čuli izraz *Kukuriku-koalicija*?
8. Kada ste zadnji put – ako uopće – upotrijebili izraz *Kukuriku-koalicija*?

Analizirat ćemo odgovore redom kako su pitanja postavljena. Na upitnik je odgovorilo 64,8 % žena i 35,2 % muškaraca. Dob smo grupirali u pet skupina, pa su ispitanici prema dobnim skupinama raspoređeni kako slijedi:

- 15 – 20 godina = 30,4 %
- 21 – 30 godina = 45,6 %
- 31 – 40 godina = 6,4 %
- 41 – 50 godina = 8,8 %
- 51 – 60 godina = 6,4 %
- preko 60 godina = 2,4 %

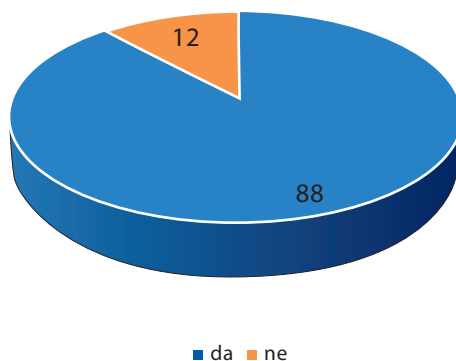
Dob

125 responses



Grafički prikaz 3. Dob ispitanika

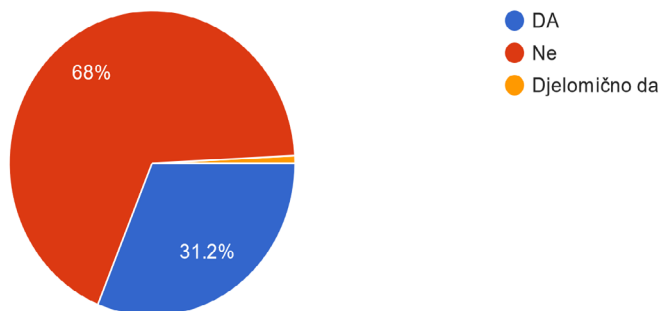
Treba uzeti u obzir da su ispitanici u vrijeme predizborne promidžbe bili osam godina mlađi nego u vrijeme ispunjavanja upitnika. To znači da je prva skupina (15 – 20 godina) zapravo bila maloljetna u vrijeme izbora 2011. godine i shodno tome nije imala pravo glasati. Dio ispitanika iz druge dobne skupine (21 – 30 godina) također je bio većinom maloljetan, tek je dio te skupine pripadao glasačkom tijelu. Ostale su dobne skupine za vrijeme parlamentarnih izbora 2011. godine bili punoljetni te je vjerojatnost da su čuli za izraz *Kukuriku-koalicija* veća jer su medijski sadržaji koji su se odnosili na predstojeće izbore najviše bili usmjereni prema potencijalnom glasačkom tijelu. Upitani jesu li ikada čuli izraz *Kukuriku-koalicija*, čak 88 % ispitanika odgovorilo je potvrdno, vidi *Grafički prikaz 4*:

Postotak ispitanika koji su čuli za izraz
Kukuriku-koalicijaGrafički prikaz 4. Postotak ispitanika koji su čuli za izraz *Kukuriku-koalicija*

Iako su ispitanici u velikom postotku (88 %) odgovorili da su čuli za izraz *Kukuriku-koalicija*, što smo vidjeli u prethodnom grafičkom prikazu, ipak je postotak onih koji znaju i značenje izraza manji, što možemo vidjeti u sljedećem grafičkom prikazu. Ukupno je 68 % ispitanika potvrdilo da znaju značenje izraza.

Znate li što znači izraz KUKURIKU-KOALICIJA?

125 responses

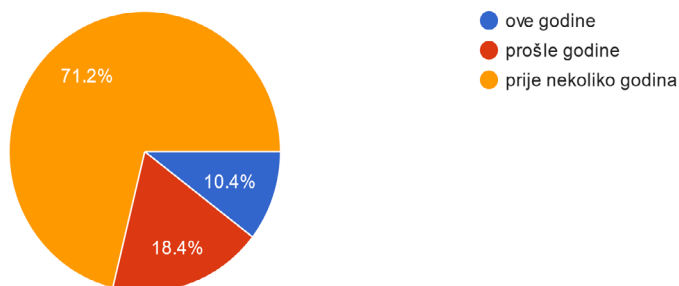


Grafički prikaz 5. Poznavanje značenja izraza *Kukuriku-koalicija*

Ispitanici koji su odgovorili potvrdno na pitanje znaju li značenje izraza *Kukuriku-koalicija* uglavnom su i točno ili djelomično točno definirali izraz te su objasnili da je riječ o koalicija stranaka ili su navodili koje su stranke činile spomenutu koaliciju. Na pitanje kada su zadnji put čuli izraz *Kukuriku-koalicija* odgovorili su:

Kada ste zadnji put čuli ili pročitali (u medijima: radio, tv, novine, internet) izraz KUKURIKU-KOALICIJA?

125 responses



Grafički prikaz 6. Kada ste zadnji put čuli izraz *Kukuriku-koalicija*?

Prije nekoliko godina zadnji je put čulo izraz *Kukuriku-koalicija* 71,2 % ispitanika, no čak 18,4 % izjasnilo se da je prije godinu dana čulo za *Kukuriku-koaliciju*, a 10,4 % odgovorilo je da je ove godine čulo za izraz.⁴ Ispitanici koji su odgovorili *ove godine* i

⁴ Istraživanje je provedeno 2019. godine, osam godina nakon parlamentarnih izbora na kojima se kandidirala i pobijedila *Kukuriku-koalicija*.

prošle godine trebali su u sljedećem pitanju navesti gdje su ili u kojem kontekstu čuli izraz *Kukuriku-koalicija*. Odgovori su otkrili da ispitanici ili nisu razumjeli pitanje, ili na prethodno pitanje nisu odgovorili iskreno. Odgovori su, između ostaloga, glasili:

„Ne sjećam se.“

„...“

„TV, nešto u vezi s izborima.“ (u vrijeme kada je provedeno ispitivanje, nije bilo izbora ni predizborne kampanje)

„Prije par godina, vjerojatno na TV.“ (u prethodnom odgovoru je odgovoreno s *ove godine*, tako da se ovaj odgovor može izuzeti)

„Nisam čuo za taj izraz.“

„U predizbornom programu.“ (u to vrijeme nije bilo predizbornog programa)

„Ne sjećam se.“

„Nemam pojma.“

„U zadnje vrijeme nisam čuo za taj izraz.“ (a prethodno je ispitanik odgovorio da je „*ove godine*“ čuo za izraz)

„Uopće se ne sjećam.“

„Nisam čula u zadnje vrijeme.“

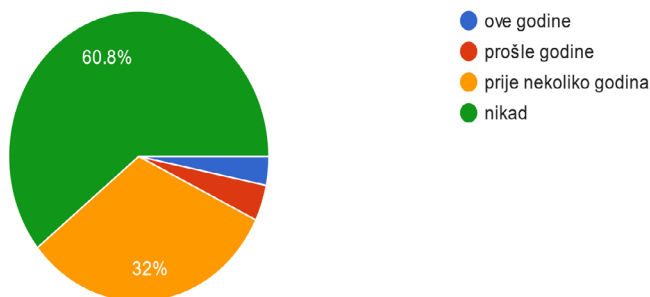
„Ne znam.“ itd.

Tek u nekolicini odgovora ispitanici su odgovorili da su za *Kukuriku-koaliciju* čuli u vezi sa spominjanjem Zorana Milanovića ili stranke SDP. Odgovori na ovo pitanje u velikoj mjeri nisu vjerodostojni te nam nisu pružili točne postotke, odnosno dovode u pitanje odgovore na prethodno pitanje koje je glasilo *Kada ste zadnji put čuli izraz Kukuriku-koalicija*. Dobiveni odgovori upućuju na to da je postotak onih koji su izraz čuli prije nekoliko godina ipak veći od 72,2 %.

Posljednje je pitanje glasilo kada su osobno zadnji put upotrijebili izraz *Kukuriku-koalicija*. Pitanje o upotrebi pokazuje i koliko su sami ispitanici usvojili ovu konceptualnu integraciju te koliko se ona uspjela konvencionalizirati. Odgovori su prikazani u sljedećem grafičkom prikazu:

Kada ste zadnji put - ako uopće - uporabili izraz KUKURIKU-KOALICIJA?

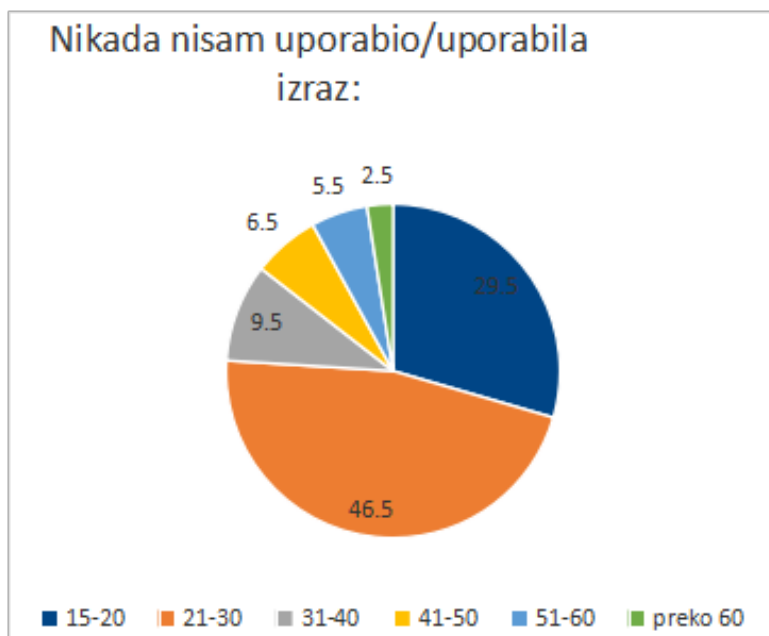
125 responses



Grafički prikaz 8. Osobna upotreba izraza *Kukuriku-koalicija*

Na posljednje pitanje tek je 3,2 % odgovorilo da je *ove godine* upotrijebilo izraz, a 4 % odgovorilo da je to bilo *prošle godine*. Zadnji je put izraz *Kukuriku koalicija* prije nekoliko godina upotrijebilo 32 % ispitanika. To se podudara s vremenom kada je ta koalicija nakon pobjede na izborima još bila na vlasti. Najveći broj ispitanika, čak 60,8 % izjavilo je da nikada nije upotrijebilo izraz *Kukuriku-koalicija*.

Sljedeći grafikon prikazuje postotak ispitanika prema dobnim skupinama koji su izjavili da nikada nisu upotrijebili izraz *Kukuriku-koalicija*. Ovaj grafikon potvrđuje da su to većinom mlađe dobne skupine do 30 godina (ukupno 75 %), koje su u vrijeme predizborne kampanje i izbora bili većinom maloljetnici i shodno tome manje politički angažirani i zainteresirani od ispitanika iz starijih dobnih skupina:



Grafički prikaz 9. Postotak ispitanika koji nikada nisu upotrijebili izraz *Kukuriku-koalicija* prema dobnim skupinama.

Iz navedenih rezultata moglo bi se zaključiti da je *blend Kukuriku-koalicija* visoko konceptualiziran i da je povezan s određenim razdobljem obilježenim za određene generacije relevantnim političkim aktivnostima kao što je promidžba vezana za parlamentarne izbore, koji za mnoge ljude imaju veliku važnost. Donekle se i percepcija i upotreba konceptualne integracije kao kognitivnolingvističke operacije razlikuje od upotrebe konceptualnih metafora, osobito ako su one 'uronjene' u tzv. *duboke okvire* kako su ih na primjeru diskursa bivšeg predsjednika Vlade, a sadašnjeg predsjednika Republike Hrvatske, Zorana Milanovića, pokazale Gradeček-Erdeljić i Babić (2016). Metafore su puno dublje konvencionalizirane i njihova je upotreba otpornija na mijene i kontekst, tako da ih se može puno lakše i longitudinalno promatrati i analizirati.

4.3. Sadašnja uporaba izraza „Kukuriku-koalicija“ u javnom diskursu

Individualiziranom pristupu provjeri razumijevanja značenja izraza *Kukuriku-koalicija* koji smo primijenili provođenjem ankete s pojedinačnim ispitanicima pridružiti ćemo i rezultate korpusnog pretraživanja koje smo proveli ekstrahiranjem primjera iz nalaza preko pretraživača *Google* pretragom 'kukuriku koalicij*' gdje smo Booleanovim operatorom '*' ciljali na sve padežne oblike glavne imenice u izrazu. Cilj je provjeriti razine konvencionalizacije izraza u suvremenom javnom diskursu od ožujka 2020. do početka ožujka 2021. analizirajući na koji se način izraz upotrebljavao u tekstovima dostupnim na različitim mrežnim stranicama, bilo da su to novinski portali, informativni portali, blogovi, zapisnici sjednica Sabora, znanstveni članci, analize i sl. Namjera nam je bila provjeriti je li uz izraz *Kukuriku-koalicija* bio naveden i kontekst njegovog nastanka ili objašnjenje koji je bio njezin stranački sastav kako bi se ustanovilo koliko je nakon odmaka od deset godina izraz samostalan i samorazumljiv, bez dodatnog pojašnjenja.

Od 82 primjera koje smo izdvojili pokazalo se da je velika većina, čak 85,4 % (72 primjer) bila bez dodatnog pojašnjenja što izraz znači, bilo da bi bio naveden sastav koalicije ili kontekst njezina nastanka. Tipični su primjeri iz novinskih članaka i informativnih portala:

(1) Tako je ključni segment, a to je gospodarstvo, u **Kukuriku koaliciji** preuzeo HNS i investicije se nisu ostvarile zahvaljujući HNS-u – stava je Željko Sabo.⁵

(2) Pobjedom **Kukuriku koalicije** 2011. na Markov trg dolazi 25 žena.⁶

U gore navedenim primjerima, dakle, nisu navedene stranke koje su činile tzv. *Savez za promjene*, a niti kontekst koji bi objasnio podrijetlo njihova popularnijeg imena, za razliku od 12 primjera u korpusu koji to, tipično u svrhu ilustracije distribucije stranačkog tijela od 2011. do 2014 u RH, najčešće u kontekstu neke kronologije političkih događanja:

(3) Odlaskom Sanadera, dolazi do pada rejtinga HDZ-a i na izborima 2011., unatoč nastojanjima tadašnje predsjednice Jadranke Kosor da ponudi nešto novo, pobjeđuje SDP koji je išao u kampanju zajedno s koalicijom neobičnog imena – **Kukuriku koalicija**, nazvana po jednom restoranu u kojem su sklopili koaliciju.⁷

(4) **Kukuriku koalicija** predvođena SDP-om, u kojoj su bili i HNS, HSU, Laburisti, A-HSS i ZS, dobila je pet mandata, HDSSB dva, a Most jedan mandat.⁸

Pokazalo se, dakle, iz rezultata ove kratke korpusne analize da je konvencionalizacija izraza *Kukuriku-koalicija* na vrlo visokoj razini i da se relativno često upotrebljava

5 <https://www.vecernji.hr/vijesti/je-li-ljevicica-izdala-slavoniju-osjecki-je-sdp-nezeljeno-dijete-sredisnjice-u-zagrebu-1468670> - www.vecernji.hr 13. veljače 2021.

6 <https://aktualno.hr/je-li-ikada-bilo-vise-zena-u-hrvatskom-saboru-i-tko-je-najstariji-saborski-zastupnik/> 8. srpnja 2020.

7 <https://www.vecernji.hr/premium/politicko-oruzje-koje-izumire-zbog-digitala-i-nekreativnosti-1454926> 18.12.2020.

8 <https://direktno.hr/direkt/cetvta-izborna-jedinica-favorit-je-hdz-sdp-ovu-listu-predvodi-starolice-a-domovinski-pokret-kalkulira-195695/> 30. svibnja 2020.

i u suvremenim političkim kontekstima, da su govornici dobro upoznati s njezinom pozadinom, ali i da se zadržala njegova pozadinska konceptualna vrijednost, tj. da još uvijek može poslužiti za nove tvorbe riječi (primjer 5), humorne, pa čak i uvredljive kontekstualizacije (primjer 6), ali i za strukturalna proširenja u, kako smo već gore naveli, analognu *Baltazar koaliciju* (primjer 7):

(5) Niz ministara iz nekadašnje **Kukuriku vlade** iznosilo je teške optužbe na njegov račun, no najviše od svega zamjerali su mu to što je HDZ-ovac.⁹

(6) Pa su tako **kukurikavcima** podobni projekti i portali dobili ogromnu financijsku potporu, ali i pristup učenicima, što je ostalo do danas.¹⁰

(7) Sličnom logikom su novu Plenkovićevu Vladu prozvali **Baltazar koalicijom** jer se jučer dogovarao s partnerima uz riblje i azijske delicije, iako je na ribu, kaže, alergičan.¹¹

Moglo bi se zaključiti da je izraz *Kukuriku koalicija* u rasponu gotovo 12 mjeseci relativno rijetko u upotrebi, uvijek u vrlo specifičnim kontekstima opisa političkih i stranačkih odnosa ili kronologije određenih političkih događanja, tipično kako bi se oprimirala politička aktivnost SDP-a kao vodeće stranke u Koaliciji nasuprot drugim političkim opcijama (tipično HDZ-a). Indikativno je, međutim, da je većinom u upotrebi bez dodatnih pojašnjenja značenja, što ipak navodi na zaključak da je visoko konvencionaliziran i još uvijek prepoznat kao vrlo produktivan i potentan koncept.

5. Zaključak

Unatoč tomu što je upitnikom obuhvaćen tek skroman uzorak od 125 ispitanika, dobiveni podatci mogu pružiti barem parcijalne odgovore na postavljena pitanja. Iako je *blend Kukuriku-koalicija*, koji je nastao za vrijeme predizborne promidžbe 2011. godine, poznat svim dobnim skupinama, poznavanje njegova značenja ipak je veće među dobnim skupinama ispitanika koje su u vrijeme njegove upotrebe činile potencijalno glasačko tijelo i kojima je većina medijskih sadržaja, u kojima se ovaj *blend* spominje, i namijenjen. Ipak nam visok postotak prepoznatljivosti ovoga blenda sugerira da su politički diskurs, i analogno tome i svojedobno rasprostranjena i u ovom radu analizirana konceptualna integracija *Kukuriku-koalicija*, (bili) sveprisutni u našoj svakodnevnici, a za vrijeme predizborne promidžbe bili su dodatno potencirani, kako argumentira Babić (2018: 7–8):

Iako smo rijetko u neposrednom kontaktu s političarima, izloženost političkom diskursu zajamčena nam je različitim medijima. Političari i njihova obraćanja javnosti sveprisutni su i u konvencionalnim medijima poput televizije, radija

9 <https://www.dnevno.hr/vijesti/hrvatska/gregoriceve-veze-s-crvenim-krizom-biografija-aktualnog-sefa-vrvi-kontroverzama-1639621/> 8. siječnja 2021.

10 <https://narod.hr/sport/jovanovic-sdp-porucio-armadi-masu-ustaskim-znakovljem-a-tuze-mene> 4. prosinca 2020.

11 <https://net.hr/danas/hrvatska/gdje-se-goste-hrvatski-politicari-cak-i-koalicije-dobivaju-naziv-po-restoranima-a-neki-su-zbog-politike-morali-staviti-i-kljuc-u-bravu/> 17. srpnja 2020.

i tiska, i u novijima: na različitim mrežnim stranicama, društvenim mrežama i blogovima koji se nalaze na internetu. Politički se diskurs manifestira u različitim oblicima, govorenom i pisanom, te u različitim govornim događajima: u novinskim člancima, intervjuima s političarima uživo na televiziji, prijenosima sjednica Sabora, obraćanjima čelnika stranaka građanima i u govorima političara u različitim prigodama.

Upravo spomenuta sveprisutnost političkog diskursa i raznovrsnost medija te njihova dostupnost jamče da će i oni koji možda ne pokazuju zanimanje za određene teme ili u ovom slučaju za politiku i izbore, nesvjesno biti makar pasivni recipijenti toga diskursa, pa time i novonastalim izrazima koje takav diskurs donosi. Određene situacije zahtijevaju određeni način komuniciranja, stoga je nastajanje novih izraza često povezano sa specifičnim situacijskim kontekstom. Iako se *Kukuriku-koalicija* prvobitno trebala zvati sasvim drugačije, koalicija je bila prinuđena smisliti novi naziv te je nastalo ime *Kukuriku-koalicija* koji je danas još uvijek prepoznatljiv. Naše je istraživanje, međutim, ustvrdilo da je na individualnoj razini izraz gotovo iščeznuo iz jezične upotrebe, tek ga se ponekad može čuti u medijima ili u privatnim razgovorima. Razlog tomu jest da se društvo kao i jezik neprestano mijenjaju. Određeni društveni ili situacijski kontekst može zahtijevati tom kontekstu prilagođene jezične izraze, koji su novi, inovativni i kreativni. No, nestankom situacijskog konteksta – u slučaju konceptualne integracije *Kukuriku-koalicija* nestankom koalicije – ni novi jezični izraz više nema svoju svrhu te nestaje iz jezične uporabe, ili kako argumentira Danesi (2013: 46): „Cultural orders give historical continuity and stability to meanings, but these are not static. This is why cultures are always in flux, always reacting to new ideas and new needs.“ Društvene promjene, kao i inovacije i napredak, odražavaju se i na jezik kojim komuniciramo. Što je neki društveni fenomen ili događaj duže prisutan u našoj svakodnevici, to je i veća vjerojatnost da će se jezične realizacije povezane s tim društvenim događajem konvencionalizirati. To potkrepljuju i podatci našeg istraživanja kada je riječ o prepoznavanju, poznavanju i upotrebi konceptualne integracije *Kukuriku-koalicija*. Starijim dobnim skupinama, koje su 2011. godine bile ciljane skupine predizborne promidžbe, izraz *Kukuriku-koalicija* nije stran, znaju ga objasniti i smjestiti u situacijski kontekst. S obzirom na to da je istraživanje provedeno s odmakom osam godina, kako bi se ispitala opstojnost konceptualne integracije KUKURIKU-KOALICIJA, moglo se primijetiti da je 2011. godine taj često upotrebljavan *blend* postupno počeo nestajati iz diskursa – napose nakon raspada *Kukuriku-koalicije* – a njegova upotreba u današnje je vrijeme sporadična. Ipak, noviji rezultati mrežnog pretraživanja upućuju na određenu opstojnost koncepta, čak i kao *blenda*, ali u vrlo usko postavljenim granicama prisjećanja političkog konteksta gdje se mandatu SDP-a i Koalicije suprotstavlja neka druga politička snaga (tipično HDZ) i njihove aktivnosti. Black Rupp (2016: 419) to objašnjava kako slijedi: „Neither language nor community is static. Things change. This is self-evident. Furthermore, neither language nor social structure change independently from each other. The changes that occur do so congruently. There is a bond that connects social change with lingual change.“ Zaključno se može reći da je opstojnost nekog novonastalog jezičnog izraza, bez obzira temeljio se na konceptualnoj metafori, metonimiji ili konceptualnoj integraciji, ovisna o opstojnosti ili trajnosti onoga što u društvu predstavlja. Jedno

uvjetuje postojanje drugog.

Literatura

- Babić, S. 2018. *Uloga konceptualne metafore, metonimije i konceptualne integracije u hrvatskom političkom diskursu*. Doktorski rad. Osijek: Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku.
- Barcelona, A. 2003. „Claryfying and Applying the Notions of Metaphor and Metonymy within Cognitive Linguistics: An Update“. U: Dirven, René, Ralf Pöring, (ur.) *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast*. Berlin: Mouton de Gruyter, 207–277.
- Belaj, B.; Tanacković Faletar, G. 2006. „Protučinjenične uvjetne rečenice, mentalni prostori i metonimija u kontekstu teorije konceptualne integracije“. *Suvremena lingvistika*, 62, 151–181.
- Benczes, R. 2019. *Rhyme over Reason: Phonological Motivation in English*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Berberović, S. 2010. *Figurative Creativity in Political Discourse*. Doktorska disertacija u strojopisu. Osijek: Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku.
- Berberović, S. 2013. „Magic Tricks with Race Cards: Conceptual Integration Theory and Political Discourse“. *Jezikoslovlje*, 14, 2–3, 307–321.
- Berberović, S.; Delibegović Džanić, N. 2006. „Izbori metafora“. U: Granić, J. (ur.) *Jezik i mediji. Jedan jezik: više svjetova*. Zagreb – Split: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, 81–88.
- Berberović, S.; Delibegović Džanić, N. 2015. *Politički humor i javni diskurs: Kognitivno-lingvistička analiza*. Tuzla: OFF-SET Tuzla.
- Black Rupp, N. 2016. „The rise and fall of metaphor: A study in meaning and meaninglessness“. De Gruyter Mouton, *Semiotica*, 213, 419–433.
- Božić Lenard, D., Ćosić, N. 2017. „The Analysis of Metaphors and Metonymies in Political Speeches – A Case Study of the Former Croatian Prime Minister Ivo Sanader“. *ELR Journal*, 61–81.
- Buljan, G., Gradeček-Erdeljić, T. 2013. „Where cognitive linguistics meets paremiology: A cognitive–contrastive view of selected English and Croatian proverbs“. *ExELL*, 1, 1, 63–83.
- Chilton, P. 2004. *Analysing Political Discourse. Theory and practice*. London i New York: Routledge.
- Coulson, S.; Oakley, T. 200). *Metonymy and Conceptual Blending*. U: Panther, K-U; Thornburg, L. (ur.) *Metonymy and Pragmatic Inferencing*. Amsterdam i Philadelphia: John Benjamins, 51–80.
- Croft, W. 1993. „The Role of Domains in the Interpretation of Metaphors and Metonymies“. *Cognitive Linguistics*, 4, 335–370.
- Danesi, M. 2013. „On metaphorical connectivity of cultural sign systems“. *Signs and Society*, 1, 1, 33–49.
- Fauconnier, G. 1994. *Mental Spaces. Aspects of Meaning Construction in Natural Language*. Cambridge: Cambridge University Pres.
- Fauconnier, G.; Turner, M. 1998. „Conceptual Integration Networks“. *Cognitive Science*, 22, 2, 133–187.

- Fauconnier, G.; Turner, M. 1999. „Metonymy and Conceptual integration“. U Panther, K. U.; Radden, G. (ur.) *Metonymy in Language and Thought*. Amsterdam: John Benjamins, 77–90.
- Goatley, A. 2007. *Washing the Brain: Metaphor and Hidden Ideology*. Amsterdam: John Benjamins.
- Gradečak-Erdeljić, T. 2004. „Euphemisms in the Language of Politics or how Metonymy Opens one Door but Closes the Other“. U Cap, P. (ur.) *Pragmatics Today*. Frankfurt a. M.: Peter Lang, 287–299.
- Gradečak-Erdeljić, T. 2009. „Jezik kao izvozni proizvod – engleski eufemizmi u hrvatskom političkom diskursu“. U: Granić, J. (ur.) *Jezična politika i jezična stvarnost*. Zagreb: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, 339–349.
- Gradečak-Erdeljić, T. ; Babić, S. 2016. „The analysis of ‘deep frames’ in political discourse or how long is a conceptual metaphor’s mandate?“ U: Udier, S. L.; Cergol Kovačević, K. (ur.). *Zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku održanoga od 24. do 26. travnja 2015. godine u Zadru*. Zagreb: Srednja Europa. 93-104.
- Gradečak-Erdeljić, T.; Gudurić, D. 2017. „It goes without saying (though I will say it anyway)“. *Jezikoslovlje*, 18, 1, 25–49.
- Homolar, A.; Scholz, R. 2019. „The power of Trump-speak: populist crisis narratives and ontological security“. *Cambridge Review of International Affairs*, 32, 3, 344–364, DOI: 10.1080/09557571.2019.1575796.
- Kövecses, Z.; Radden, G. 1999. „Towards a Theory of Metonymy“. U: Panther, K. U.; Radden, G. (ur.) *Metonymy in Language and Thought*. Amsterdam: John Benjamins, 17–60.
- Lakoff, G.; Johnson, M. 1980. *Metaphors We Live by*. London – Chicago: The University of Chicago Press.
- Littlemore, J. 2015. *Metonymy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Matovac, D.; Tanacković Faletar, G. 2009. „TCM i CIT – dvije suprotstavljene teorije ili krajnje točke istoga procesa?“ *Jezikoslovlje*, 10, 2, 133–151.
- Mio, J. S.; Katz, A.N. (ur.) 1996. *Metaphor: Implications and Applications*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum, Associates, Publishers.
- Musolff, A. 2004. *Metaphor and Political Discourse: Analogical Reasoning in Debates about Europe*. New York: Palgrave Macmillan.
- Panther, K. U.; Radden, G. (ur.) *Metonymy in Language and Thought*. Amsterdam: John Benjamins
- Panther, K. U.; Thornburg, L. 2007. „Metonymy“. U Geeraerts, D.; Cuyckens, H. (ur.). *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics*. Oxford: Oxford University Press, 236–265.
- Semino, E. 2008. *Metaphor in Discourse*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Seto, K. 1999. „Distinguishing Metonymy from Synecdoche“. U Panther, K. U.; Radden, G. (ur.) *Metonymy in Language and Thought*. Amsterdam: John Benjamins. 91–120.
- Stefanowitsch, A. 2006. „Corpus-Based Approaches to Metaphor and Metonymy“. U: Stefanowitsch, A.; Gries, S.T. (ur.). *Trends in Linguistics Studies and Monographs* 171. Berlin-New York: Mouton de Gruyter, 1–16.
- Šarić, Lj. 2005. „Metaphorical Models in EU discourse in the Croatian Media“.

Jezikoslovlje, 6, 2, 145–170.

- Šarić, Lj. 2014. „Metafora, diskurs i društvo“. U Stanojević, M.M. (ur.) *Metafore koje istražujemo: suvremeni uvidi u konceptualnu metaforu*. Zagreb: Srednja Europa, 171–204.
- Warren, B. 2003. „An Alternative Account of the Interpretation of Referential Metonymy and Metaphor“. U Dirven, R.; Pöring, R. (ur.) *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast*. Berlin: Mouton de Gruyter, 113–130.

Mrežni izvori

- Berberović, S.; Delibegović Džanić, N. 2016. „Bitno je biti...? – Teorija konceptualne integracije i internetski politički memovi“. 9–29. Izvor: https://www.researchgate.net/publication/283505073_Bitno_je_biti_-_Teorija_konceptualne_integracije_i_internetske_politicke_meme
- Delibegović Džanić, N.; Berberović, S. 2017a. „#ForgiveUsForWeHaveSinned: Conceptual integration theory and political Internet humour“. *European Journal of Humour Research*, 5, 2, 4–22. Izvor: https://www.researchgate.net/publication/318184666_ForgiveUsForWeHaveSinned_Conceptual_integration_theory_and_political_Internet_humour?enrichId=rgreq-30113d0068566520dea15a6d88daa445-XXX&enrichSource=Y292ZXJQYWdlOzMxODE4NDY2NjBUzo1MTI1MDYyMzM4ODAxNzZAMTQ5OTIwMjQxNjc0MA%3D%3D&el=1_x_2&esc=publicationCoverPdf
- Delibegović Džanić, N.; Berberović, S. 2017b. “Is a picture really worth a thousand political words? Political Internet memes and conceptual blending“. Izvor: https://www.researchgate.net/publication/320237838_Is_a_Picture_Really_Worth_a_Thousand_Political_Words_Political_Internet_Memes_and_Conceptual_Blending
- Palašić, N. 2018. „Metaforama se često popunjavaju prazna mjesta u govoru političara“. Izvor: <http://www.glas-slavonije.hr/374421/11/Nikolina-Palasic-Metaforama-se-cesto-popunjavaju-prazna-mjesta-u-govoru-politicara> (Pristupljeno: 11. rujna 2018.)
- Schoor, C. 2015. „Political Metaphor, a Matter of Purposeful Style“. U: *Metaphor and the Social World*, 5, 1. Amsterdam i Philadelphia: John Benjamins, 82–101. Izvor: <https://benjamins.com/catalog/msw.5.1.05sch/fulltext/msw.5.1.05sch.pdf> (Posjet: 7. 8. 2018.)
- Warren, B. 2006. „Referential Metonymy“. *Scripta Minora*, 2003–4. Royal Society of Letters at Lund, Sweden. Izvor: <https://lucris.lub.lu.se/ws/files/4481558/1270220.pdf>

Prilozi

Popis grafičkih prikaza

- Grafički prikaz 1. *Conceptual integration network* ili konceptualna integracijska mreža (prikaz je preuzet iz doktorske disertacije Snježane Babić)
- Grafički prikaz 2. Konceptualna integracijska mreža KUKURIKU-KOALICIJA (prikaz je preuzet iz doktorske disertacije Snježane Babić)
- Grafički prikaz 3. Dob ispitanika

Grafički prikaz 4. Postotak ispitanika koji su čuli za izraz *Kukuriku-koalicija*

Grafički prikaz 5. Poznavanje značenja izraza *Kukuriku-koalicija*

Grafički prikaz 6. Kada ste zadnji put čuli izraz *Kukuriku-koalicija*?

Grafički prikaz 8. Osobna upotreba izraza *Kukuriku-koalicija*

Grafički prikaz 9. Postotak ispitanika koji nikada nisu upotrijebili izraz *Kukuriku-koalicija* prema dobnim skupinama.

THE BIRTH AND DISAPPEARANCE OF A CONCEPTUAL INTEGRATION, OR THE RISE AND FALL OF THE KUKURIKU-COALITION

Abstract

This paper investigates the conditions of the emergence and duration, i.e. the survival, of a conceptual integration that appeared in Croatian political discourse during the pre-election campaign for the 2011 parliamentary elections. This is the KUKURIKU-COALITION blend, which was at one time generally accepted among politicians, but also among the citizens of the Republic of Croatia. It appeared in all media, it was used by all politicians, both opponents of the coalition and its members. Although it was both loved and hated, and although it was referenced extremely often, after some time it gradually disappeared from language use. We will therefore illustrate in this paper the birth of this conceptual integration. We will show when this conceptual integration was most used and we will try to explain the reason(s) for its disappearance from today's political discourse by analyzing survey responses and examples collected from websites over the last year.

Key words: conceptual integration, blend, conventionalization, Croatian political discourse, survival of conceptual integrations